

**Commentaria In Regulas Cancellariæ Apostolicæ: Sive In
Glossemata Alphonsi Sotto, Glossatoris nuncupati**

Chokier, Jean de

Coloniae Agrippinae, 1674

Reg. XXIII. de male promotis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62377](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-62377)

REGVLAXXIV.PAVLIV.

DE MALEPROMOTIS.

Item de Clericis extrā tempora à jure statuta , sive ante æatem legitimam , aut absque dimissoriis litteris ad sacros ordines se promoverent facientibus , pro tempore etiam voluit Constitutionem pia memorie Pii II. similiter prædecessoris sui desuper editam , & in dicto Cancelleriæ libro descriptam , quæ incipit cum ex sacerorum ordinum &c. modo observari.

COMMENTARIA IOAN. A CHOKIER.

Ista Regula non est inserta Regulis Innocentii VIII. licet renoveret Constitutionem Pii II. alioquin utilissimam : nam suspendit beneficiatos , vel clericos , qui absque Canonica aut legitima licentia , se fecerunt promoveri extrā tempora jure statuta , sive ante æatem legitimam , vel absque litteris dimissoriis , cum Citramontani à Citramontanis (præterquam si in hoc ultimo calu per Cartam Apostolicam juxta illius stylum ordinati fuerint , & ad aliquem ex sacrificiis dinibus se fecerint promoveri) & si hujusmodi suspensione durante in illis ordinibus ministrare præsumperint , eo ipso irregularitatem incurrent , agnoscantur nisi à solo Papa absolviri possunt cap. cum quidam c. literas de Temp. ordin. &c. neficiis Ecclesiasticis privantur.

Hanc ergo Constitutionem Pii II. quæ est de data 1461. 10. Kal. Decembri censuit renovandam , & ubique observandam Julius III. & alii ab eo Ponentes ad nostra usque tempora. Et licet alia Constitutio Sixti v. de data 1588. id non. Januarii , quæ incipit Sandum & saturare , statuerit pœnam privationis beneficiorum ipso jure , adversus infracleres Piana Constitutionis (anea enim non inducebatur privatio ipso jure) tamen ista vacatio ipso jure non attenditur , cum è medio sublata sit dicta Sixti V. Constitutio , ac ad terminos juris communis ac Concilii Tridentini & dictæ Constitutionis Pii II. redacta per Constitutionem Clementis VIII. emanatam pridie Kal. Maii , millesimo quingentesimo nonagesimo , quæ exiit apud Stephanum Quarantam in Summa Bullarii fol. mei 387.

Porrò triplex est Ordinarius , qui in terminis hujus constitutionis litteras dimis-

dimissorias concedit. Originis, beneficii & domicilii juxta not. cap. eum nullus de
mag. ordin. in 6. de quibus ligillatim Quaranta in summa Bullarii, verbo Ordo, vers.
quod terium. De quibus autem ordinibus loquatur, tenui intelligenda sit Pii 5°
Constitutio, atque etiam ista Reg. latè disputat Mandol. hic q. 1. ubi tandem
concludit has constitutiones non comprehendere minores ordines, sed tantum
Presbyteratum, Diaconatum & Subdiaconatum, sive agatur de personis Secu-
rium, sive de Personis Regularium, & Monachorum, ut idem scribit q. 2. &
Stephan. Quaranta d. loco. vers. 2. limita:
Sed an clericus, qui notus est, & probè cognitus, possit sine litteris dimissoriis
promoveri ad lacros ordines, contrà hujus Regulæ & Pii II. Constitutio-
num: Innocen. in cap. jam dudum vers. Dic tu illud verbum de præbend. & ibi Abb. num.
17. & in cap. fraternitatis num. 4. vers. & limita hunc textum, de cler. non residen. vi-
deatur concludere pro negativis, cuius opinionem non probat hic Mandol. q. 3.
num. 8 & si alioqui veram & receptam; quando non esset inducta forma in Cō-
lacione Anno. Corset in suis singulis in verbis presumpcio qualiter bene Verific. quod ta-
men intellige nisi esset data forma &c. cum ergo sit hæc formula data, quantum
cumque notus promoveri non poterit absque dimissoriis litteris: in tantum,
quod si taliter promotus sui ordinarii ratificationem obtineat, nihil omagis
pro verè ordinato reputabitur, nec liber erit à pena hujus Constitutionis, ut
most mandol. hic quast. 4. & Steph. Quaranta in summa Bullarii verb. Ordo vers. 7
expoundit hanc extravagantem, nisi tamen summus Pontifex, qui ratam habeat ordinis
in ab inferiori quocumque factam per text. in l. adoptio. non iure ff. de-
cupo. gloss. in cap. nullus alterius vers. solius tamen Princeps potest sententiam qua nulla
confirmare, Inno. & Jo. An^o. cap. prudentiam de off. deleg. Id eo que ejusmodi pro-
motus poterit impetrare perinde valere à S. Pontifice, quod ratificabit sacramorum
notitiam ab alieno Episcopo susceptionem, perinde, ac si à proprio Episcopo
callati fuissent, vel perinde ac si cum ejus litteris dimissoriis ordinatus esset,
Mandol. d. quast. 4. num. 10. qui quoque in quast. 6. latè disputat an litteræ dimis-
soriæ Vicarius generalis sufficiant promoveri cupienti: & tandem concludit quod
tunc quod nimis Vicarius generalis non possit dare has litteras dimissoriæ
pro speciali mandato text. cap. cum nullus §. Episcopo arguendo speciali de temp. Or-
dinat. Jo. Fran. Pavin. tract. de off. & potest cap. Sede vacante 10. quast. part. 2.
vers. Autem Vicarius num. 17. quod & probat dictus Stephanus Quaranta in sum-
ma Bullarii, verbo, Ordo, vers. Veritatem autem dubium, quod tamen limita primò
nisi Episcopus sit in remotis partibus, tunc enim Vicarius generalis potest hanc
concedere text. in d. e. cum nullus §. Episcopo ibidem. Francus vel nisi Vica-
rius habet aliquia majora specificata, quam si potestas ejusmodi dandi litteras
est, qui ad agentum vers. Sed si aliquis de possum. in 7. Hostien. in cap. significasti ante
off. si tamen aliquis &c. de off. Vicarii, vel denique, nisi ejusmodi Vicarius ge-
neralis

neralis successisset aliquibus prioribus Vicariis similes literas concedere, & argumento text. & ibi not. in l. cum d. in rem vers. ff. de Usur. Bald. in leg. sitat. ann. C. de pacif. Gratius respon. 2. n. 93. lib. 1.

Denique limitando hanc reg. adverte, quod ob eminentiam doctriue, vel ordinum testimonium, de consentiu ordinarii S. Pontifex concedit quis omnes dines etiam præsbyteratus breviori tempore sumere possit, etiam in extra tempore ut Episcopo Placentino respondit S. Cong. Interpretum Concilii Trident. alioq. sess. 23.

Item nota, in quantum hic dicitur suscipientes ordines sacros ante legem etatem (que est 18. annorum in Subdiacono, 20. in Diacono, 26. in Presbitero) incurre poenam constitutionis Pii II. quod si tales perant absoluuntur. S. Sede & affectu sunt beneficium curatum, aut alias facrum ordinem habent solet hodie dari clausula: & committitur Ordinario, imposita Oratori aliquantum talutari & ipso ab executione suorum ordinum ad octo menses & die, de arbitrio ejusdem Ordinarii i suspenso, & quoad novam provisum comitatur cum clausula, si per diligenter adhibitis, & deputato per eundem Ordinarii durante dispensatione hujusmodi Vicario idoneo in d. Parochiali, ecclesia cum congrua portione illius fructuum, pro sustentatione ipsius Vicarii, ita quod Orator interim eisdem Canonicatui, & praebenda ne debitis fructu tur obsequiis per substitutum, seu sacerdotem idoneum ab Ordinario legitur, Capitulo dictæ Ecclesiæ approbandum deservire possit & teneatur.

Item in absolutione pro promoto credente se esse legitime etatis solentia clausula: & committatur Ordinario, & dummodo constet Oratore dignatus, item defectum etatis promotum fuisse ut præfertur, ipsoque ab executione orum factorum ordinum donec 25. etatis sua annum attigerit, & deinde beneplacitum Ordinarii suspenso.

Si autem quis sit promotus ad sacros minoribus prætermis, per atq. absolutionem, solet adjici clausula hæc: Et committatur Ordinario, & predicto Conatore ab executione suscepitorum ordinum, donec quatuor minores predicti secretò suscepit, & deinde arbitrio ejusdem Ordinarii suspenso.

REGULA XXIII. INNOCENTIVIII.

Quæ est XXIV. PAULI V.

1. **A**ureus & solidus numisma, & Ducatus eadem sunt. 2. Omnis Scientia incepit à cognoscendo vocabulorum.

a. Etymologia & vocabulorum dispu-